

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Nagyobb terjedelmű a többnapos hirdetések alkalmán a legolcsóbb árértékűnek felel meg minden másféle hirdetésnél 30 kr. „Nyitólát”-ban megjelenő közlemény minden sorát 20 kr. Hirdetők felvételük a kiadó hivatalában, KUTASI KÖNYVNYOMDÁJÁBAN, valamint ZSÓBERMÁN H. könyv. irodájában is. Név nélküli vagy bérmentellenl beküldött közlések nem vételnek figyelembe. Kéziratok vissza nem adjatnak.

Magyar abszolutizmus.

A legfontosabb és legalárendeltebb események egyaránt összejátszanak arra nézve, hogy magunknak világos képet alkothassunk a közelgő jövő sötét titkairól.

A skrieweniczi hármastalálkozásról máskülönbön nem olvasunk egyebet, minthogy az orosz cárné elől thea rózsákkal, hátul pedig eperszín-vörös bársony szalagokkal ékeskedett és hogy a fenséges vendégek három-három csókot váltottak a megérkezés alkalmával. Hát ez bizonyára részint igen épületes, részint szerföltött megható látványosság lehetett, de a császári találkozás tulajdonképeni céljára nézve még sem nyújt egyéb irányeszmét, mint a menyhnyit már a nagy római költő is tudott, a ki szerint bármít is végezzenek a királyok, azt a szegény Achivok siratják meg.

Még csak toaszt sem hangzott az aggó népeknek talán megnyugtatóra, de hogy azért mégis valami végtelenül fontos s a népekre, kivált pedig a szabadabb vérkeringésű és eszmerőptü népekre nézve nagy horderejű dolgok készülnek, ezzel a féltelmes sejtelmünkkel nagyon összesség a Tiszakormány legújabb magaviselete. Mintha csak a német császárral együtt kiszórpólt és félünk — nagyon jól megrumozott csésze thea ártott volna meg érdemes kormányelnökünknek, annyira látszik érezni egyrészt a németországi ostromállapot viszonyok súlyát, másrészt pedig azt az önkény-uralmi erélyt, a melyet a nagy német birodalom kancellárja fejt ki a maga működési körében. Az igaz, hogy Bismarck herceg úgy áll a maga önkény-uralmának talaján, mint egy hatalmas vasszobor, Tisza Kálmán pedig úgy a maga hazug jelszavakból összehordott szinpadán, mint egy neveléses komolysággal bókó porcellán figura.

Ugy van — Tisza Kálmán új fogalmakat vett be az ischli bemutatás alkalmával s ha lehet, sőt nagyon is lehet azon feltevés, hogy maga sem tudja, mi következend a len gyelországi találkozásból, annyi tény, miszerint azt mégis tudomásul vette, hogyan kell itthon a következményeket előkészítenie.

Magyar... abszolutizmus, ekképen nevezte saját néven, szegedi beszédének alkalmával a kormány terveit gr. Tisza Lajos, a miniszterelnök testvéröccse, míg azon u. n. rendkívüli intézkedések, a melyeket Nagyváradon maga a miniszterelnök helyezett elő közel kilátásba — együttvéve csakugyan nem jelentenek egyebet, mint azt, hogy magyar abszolutizmus.

Ez az a mire el lehetünk készülvé, csak is egy abszolutisztikus kormányzat vas békóiban görnyedező, egy dühös abszolutista vaspálcája alatt nyögő Magyarország viselhetné el felszisszenés, fellázadás nélkül mindazon sötét terveket, a melyek már mintegy a levegőben lebegnek. Elnyomott sajtószabadság a szellemi munkások korlátozására, meghosszabbított mandátum a kormány husosfazekait közpreditál bíró többségnek és a szólásszabadság korlátozása egy a törvényhozás, mint a nép gyülekezeteiben: csak is így lehet még keresztyülvinni az Ausztriával megkötött kereskedelmi-és vámegység meghosszabbítását és a Bosznia és Herzegovina megszállásával elkezdett foglálási politika folytatását. És miután a jelszavak arra valók, hogy a legvétkesebb merénylőnek s legkárosabb hazafiatal politikának álczál szolgáljanak: erre való a nálunk még csak nem is létező anarchizmus, a már nagyjából elcsittult antiszemita izgatás emlegtetése és az ellenzéki pártoknak hol kommunisztikus, hol pedig avult ultramontán és hűbúrri célzattokkal való vakmerő rágalmozása.

Csak a vak nem látja a geszti sánda mézárósról, hogy ismét nem oda czéloz, a hová útni szándékozik! És semmiféle hazug jelszó nem fogja már azon hitétől eltánto-

ritani Magyarország népeit, hogy a Tisza Kálmán törekvései és jelszavai alatt mindig lappang valami s hogy azokat gyanakodva kell fogadnunk. Még az a jelszó sem öszinte, a mit Tisza Lajos gróf hangzotatott Szegeden, pedig magyar abszolutizmus-ról beszélni magában is megjárna öszinte vallomásnak, vagy is a terhelő és teljes önvádnak, a melyet még Görgeytől is megelégnélnek. Pedig ha meggondoljuk, hogy magyar abszolutizmust a Habsburg-ház uralma alatt még nem ösmertünk s ha abszolutizmus nyomta el nemzetünket, — bár magyar születesü államférfi czége alatt is — az mindig német abszolutizmus volt, a mely ellen a nemzet feltámadott szóval és tettel s ha kellett fegyverrel kezében is: akkor ez a jelszó csordultig töltötte a Tisza-kormány által nyújtott törömpoharat! Ez a magyar abszolutizmus valóban nem jelentene egyebet, mint azt, hogy a mit Ausztria évszázadok alatt nem érhetett el minden évszázak és elnyomás daczára: annak elérését most bizton véli reményelhetni, mert akadt egy magyar ember, a ki által magát e haza vezetni engedte bekötött szemmel s a ki a benne bizó hazát és nemzetet a meghamisított törvényesség tekervényei között vezetni be Ausztria kellő közepébe.

De ennek megtörténni nem szabad, bár harminczhárom császár és ugyanannyi hatalmi mániában szédelgő miniszter is határozta el légyen. A míg ők kovacsolják a magyar abszolutizmus vasbékóit, mi függetlenségi ezalatt szitogassuk a függetlenségi eszmeoltár tűzét, mert az önkényuralom hálványa elől végre visszahökkenő nemzet ezen szent oltár elé omolva fogja felalálni vigaszát, szabadulását és nemzeti megváltását!

Gáspár Imre

Uralkodók találkozás. „Politische Correspondenz” a következőket jelenti Skriewicéből: Ma delölt diszszemele volt; az e czéloból kivonult csapatok a német császár és Ferenc József király neveit viselő ezredek egy-egy zászlóaljba, továbbá egy zászlóalj vadászokból állottak. Déután 1 órkor a három uralkodó dámvad vadászatra a zvierznyci vadaskertbe ment. Azalatt Bismarck herceg, Kálnoky gróf és Giers érkeztek egymással.

A belügyminiszteri államtitkársági provizorium legközelebb megszűnik. Baró Bauffy Béla a neki felajánlott államtitkárság elfogadására hajlandóságát kijelentette. És így a tárgyalások valószínűleg már a legközelebbi napokban, az ezek szerint előrelátható eredményel, véget érnek. Az erdélyi szabadelvű párti képviselők, mint hallatszák, nagy megelegedéssel fogadják a várható kinevezést, annyival inkább, mert régebben is az volt szokásban, hogy ezt az állást erdélyi ember töltse be.

A képviselőház háznagya az 1884-86 ki országgyűlésre megválasztott képviselőház a következő felhívást intézi: Miután a képviselőház termően csak annyi hely van, a mennyi a képviselők törvény által megállapított száma, és a képviselőház pártjai együtt ülése bevett természetes szokás, — s miután a szokás törvénye bizonyos szerzett jogi előnyt ad azon országgyűlési képviselőknek, kik ezelőtt is képviselők voltak, arra, hogy előbbeni helyeiket elfoglalhassák; s végre miután az elhelyezkedésnek kétségkivül előnye és hátránya lehetnek, — mindezek alapján értesitem t. képviselőtársaimat az eddigi szokásokról, s kérem azokhoz való járulásaikat. Azon képviselők, kik a mult országgyűlésen is tagjai voltak a képviselőháznak, akkor birt helyei fentartva maradnak. Ha azonban ezen helyekre változást óhajtanak, arról a háznagyit hivatal hová-hamarabb értesíteni legyennek szivesek, hogy ez a kiegyenlítést eszközölhesse. Az újra választott oly képviselők, kik a mult országgyűlésen sem voltak a képviselőház tagjai, foglaljanak a fennmaradtak közül tetszésük szerint helyet, s azt jegyeztessek meg, az e végre készen álló „helyfoglalási könyvbe,” mely naponta reggeli 10-12, délután 4-6 óráig a háznagyit hivatalban nyíva áll. Ha valamely helyre többen jelentkeznek, azt illeti bevett szokás szerint az elfoglalás joga, ki előbb jegeztette be nevét. A pártok együtt ülésének tekintetéből, s azért, hogy minden helyfoglaló tájékozhasza magát, minden egyes hely, annak megjelölésé-

vel, hogy melyik párt csoportjába esik — számmal van jegyezve, s e szám mellé jegyzendő a foglaló neve és a foglalás napja. Magától is értetik, hogy az itt elmondottak a képviselőknek egymásközötti önkéntes helyeseret vagy változtatást semmi tekintetben sem érintik, mert maga e felhívás is csak a bevett szokásról való értesítés kíván lenni, s a háznagyit hivatal önként ajánlkozik képviselőtársaimnak könyvebbségére s kenyelmére, ez értelemben való közreműködésére. Budapest, 1884. szept. 16-án. A képviselőház háznagya: Kovács László m. p.

A közégi törvény reviziójának nagyjelentőségű kérdése kepezi főtárgya az országos központi jegyző-egylet, holnap, reggeli 9 órákor kezdődő közgyűlésének. A közégi élet gyakorlati szakemberei által e kérdésben kidolgozott emlékirat különösen hangsúlyozza a közégi előjáróság és első sorban a közégi jegyző értelmi minősítésének kívánatos emelését; közrendeseti ügyekben tágitani óhajtja a községek autonómiáját; települési, nyilvántartási és illetőségi ügyekben, a közégi pótdadó kivétele, a pénztárkezelés, számvitel, a közégi számadások készítése és vizsgálása, a puszták, havasok közégi közlekedési költségek tárgyakon alapon indokolt és jelentős reform javaslatokkal áll elő. Ha törvényhozásunkban aktuális jellegűt a közégi törvény reviziója, a gyakorlati férfainak e munkálata mindenestre becses anyagul fog szolgálni e kérdés megoldásához.

Vámháboru Nyiregyháza és Szabolcs megye között. Nyiregyháza város és Szabolcs megye között már régóta folyik a „vámháboru.” Nyiregyháza város ugyanis, közeveti vámszedése czéljából sorompókat számdeközött felállítván, mely alaplób a város utczáit kikurkolttatná. A megye azonban mindig megakadályozta ezen jó szándékában. Sokáig huza-vonakodtak egymással, a képviselőházban már több ízben kepezte interpellatív tárgyat ez ügy, míg végre a közmunka- és közlekedésiügyi m. kir. miniszter úgy oldotta meg a bonyolított kérdést, hogy törvényadta jogánál fogva bizonyos feltételek mellett engedélyt adott Nyiregyháza városának, hogy f. é. október 1-től kezdve, 20 évig tartó időre sorompókat felállíthson és közeveti vámot szedhesen. Szabolcs megye közönsége mai évnegyedes közgyűlésen tárgyalta a miniszter leiratát és 6 szót ö b b s e g e l az on furca határozatot hozta, hogy a megye közönsége kerényit nyújtson be a képviselőházhoz az iránt, hogy a miniszter feuti intézkedését, mely — szerintük — serti a megye autonómiáját, semmitse meg.

A horvat tartománygyűlési választások. A választás első napja a nemzeti pártira nézve nem hozott veszteséget, mi a kifejtett roppant agitáció mellett elég csoda. Ma 31 kerület választott; egy kerületből az eredmény ismeretlen, mert a választóhelyen nincs táviró. Eddig megválasztott 22 nemzeti, 4 Starcevic párti, 3 független nemzeti és pártokivüli. A nemzeti párt nem veszett egy kerületet sem, ellenben a pártokivüli vesztesége három kerület, a független nemzetie pedig egy. — Ennélfogva így Starcevicsek negyvet nyertek. Starcevicsek négy dühös pártfelet nyertek: Varasd-Töplíczen Símek plebánosban, aki két kanonok, Vucsetich és Racsai ellenében győzött; Samoborban dr. Hinkovics zágrábi ügyvéd, a ki Spisic független nemzeti párttól nyerte el a kerületet és a perucsi kerületben (határvidék) Bakarcscs gazdag ügyvéd, ki Derencsin veje s a ki Osekovic volt függ. nemzeti párti képviselő győzte le. Kaproncza Starcevic Davidot választotta dr. Spevec nemzeti párti képviselő ellenében.

Politikai levelek.

Az embernek, mint minden szervezettel bíró öntudatos lénynek a földön, legbecsesebb, legrágább kincse, az egyeni szabadság; — szabadság erkölcsileg és személyileg. — Az első esetben: hogy az egyéniség senki és semmi által ne korlátoztassék arra nézve, hogy mit higjen vagy ne higjen; vagy hogy a társadalom ügyeire vonatkozó akár helyeslő, akár kártható véleményét kimondja, vagy előadja. — A másik esetben, hogy az egyen, mint a társadalom becsületes polgára, nekorlátoztassék cselekményeiben, vagy magán intézkedéseiben mind addig, míg azok a cselekmények és intézkedések, a mások jogait nem sértik, és míg a társadalom céljaival, békéjével összeütökösésbe nem jönnek.

A szellemi szabadság becsre nézve, legkevesebb sem áll hátrább a személyi szabadságnál, mert hiszen a szabadság akkor teljes, ha a kettő együtt van, mert azok egymásnak szülői és támogatói. — Hiszen polgári szabadság nélkül, a szellem nem terjeszkedhetik ki

nem emelkedhetik a maga méltóságához illő pólczra. — Es viszont szellemi szabadság nélkül, a polgári szabadság elérésére való törekvésnek nincs rugója. — Ignoti nulla cupido, (a mit nem ösmernünk nem kívánjuk.)

Tudják ezt nagyon jól, ott a közép századokban, azok, kik a szellemi fejlettségnek ellenségei voltak; — mert tapasztalták, hogy a szellemnek, a tudatlansággal lett elsötétítése által lehet legkényelmesebben, a nyergert a tömeg hátára oda erősíteni. — Es talán épen ennek a tudata nyitá meg egykor a népek egyik felkelt fejedelmének ajkait, azon kifejezésre, midőn az oskolák szellemfejtő egyik munkásához szóllott: osztán jegyezze meg ön jól, hogy nekem nincs szükségem azokra a tulajdosságon kiművelt tudakos férfakra, hanem csak jó engedelmes polgárookra.

Hosszu idő kívántatott arra, hogy az alatt a mesterséges azon elsötétített szellemi hólyag burokja alatt, az a rendkívüli szellemek megteremhettek, és oda erősödhettek, hogy az alól a jól szőtt boríték alól, felséges lángjukat fel csapokdhatni képesek voltak.

A történelembe jártas tudósaink, bizonyosan fel tudnak számitani a közdelem teremdek nemait, melyek ellen azoknak kellett aztán küzdeniök, kik az emberiség tömegei közt, azokat a világitó fáklyákat itt ott gyújtogatni kezdték. — Mily erős lélek, mily kitartás kellett ahhoz! — Mennyi élet, mennyi családi béke; — és mennyi életnyugalom esett annak a közdelemnek áldozatul, melyeket azok az illetők talán nem tettek volna, ha annyira nem feltették volna azt a nép vállára erősített nyergert; s az abból eredt uralmi kenyelmet; melyet az anathema alá tartozó felvilágosodás készült összerombolni.

Hogy mennyire volt igazuk azoknak a világitásról felő, s haitalmat feltő illetőknek: fényesen igazolják azt, az elgyújtott fáklyák világarra bekövetkezett események; — melyek azt a középört berekesztették, s az újat megnyitották; mely események közt fénylő csillagként ragyog ki, az anathemák egykori borzadalmas erejének lehányatlása.

A szellemi világ kifejlése, előidézte a társadalmi tömeg szét tekinteni képes tehetségét, mely a politikai világ nézetét is egészen megváltoztatta. — A néptömeg kebeleben mind inkább kezdtek bíralat alá venni az országos társadalmi élet czélját — s az eszmék fejlettségének erősebb nyilvánulása, — természetesen, — maga után vonva a politikai nézetek átváltozását is.

No persze, minthogy a nagyvilág országos társadalmában a fő hatalmak vitték a fő szerepet; — azt a politikai változást, különböző fellogások és meggyöződésükkel a fő hatalom po czán ülök, különböző szempontból tekintették; és igen soknak nem tetszett, hogy a társadalom egyes tagjainak, önkéntes mozgathatása, szélesebb alapra helyeztessék; s hol csak lehetett annak ellent is állottak. — Es minthogy ily módon a sötétség barátai a hatalmakkal fogtak kezét, nem csuda ha a szabad eszmék terjedése oly nehezen, és közdelem közt haladt előre.

Minthogy a középört elsötétítésére, a vallás használatot legelőnyösebb fedőlekl: természetes, hogy az a világitási fáklyája is, azon a téren kezdett gyuladni; — és az nagyon közönségesen ölsömet állítás, hogy az eszmék szabad szárnyra kelése, a szabad gondolkodás, a vallási reformatio retortálján szivárgott át a nép rétegei közzé, — s a szabadság utáni vágyakozás a reformatio után kezdett hangosabban nyilvánulni.

A vallási reformatio tehát, nem csak az eltért dogmák helyreállítását tartalmazta; hanem azt a magot is hordozta kebleben, mely az emberiség szabadságának kivívási módját szokta megteremni. — Hiszen az a szellemi kibontakozás, — mit maga a reformatio feltételez, — corollariumként vonja maga után a szabad gondolkodást, az egyéneknek körültekintését, s így a ferde viszonyoknak, s az önkény uralmának felösmérését. És ezeknek felösmérése után önként intézte az ember józan eszéhez a kérdést: — Ki vagyok én? — Mi vagyok én? — Mi rám nézve a társadalom, és mi vagyok én a társadalomra nézve? — Es az a józan ész tüstént felelt reá, és megmondta: hogy ó mint ember, egy tagja azon társadalomnak, úgy mint egy bár mely másik egyes ember, vagy mint azok kiknek egyediségéből van az a társadalom összealkotva, mely azért alakult, hogy minden egyes tagot megvédjen, senki felst az erőszak az öklöjog ne erőszakoskodhasson, stb.

Tehát felállított az eszme, hogy a társadalmak, egyes tagok biztonságáért alakultak. — Es így be lett az emberek szívébe csepegtetve az a hit, hogy a társadalom van az emberekért, és nem az egyes ember a társadalomért. Hiszen az ember lett előbb teremtvé nem a társadalom.

AK. KITÜNTETÉS SZÉKES-FEHÉRVÁR ezüstérem 1879.

AK. KUTASI KÖNYVNYOMDÁJÁBAN 1879.

AK. KÁK apokat;

AK. zöltetnek.

AK. N: ez. hir- M R E, hajdonos.

AK. DISZOKLEVÉL 1871-ben.

AK. Kr 4 frt 50 krig.

AK. ETEMET ÜLET)

AK. Nadragtató és dohányzacskó a legolcsóbb áron.

AK. vagy katonatiszti kez- tyos és az ugynevezett tetszes eseten vissza- alkalmassabb SZUSZ- és nagyszökian, me- lom minden a keztyus- onto ssággal. — A serr- ik és annak kijelentése

AK. ból, nálam meurendel- a sipka-béles 80 kr. ten keztyu-mosast és

AK. DRÁS, 35 forintig.

AK. 35 forintig.

Az iparos-íjűség munkakiállítása és vándorgyűlése.

Debreczen. szept. 11.

A munkakiállítás (II-ik pótkiállítás) szabályzatával Ráth Károly ur, e csoport biztos elkészülvén, azt az országos bizottsághoz be...

A munkakiállítás (II-ik pótkiállítás) szabályzatát lényegében teljesen megfelelően azon czélra, melyet az országos kiállítási bizottság e munkakiállításnak az országos kiállítás keretében való felvétele által elérni óhajt...

Eredékben áll tehát minden iparos-íjűségi egyesületnek, hogy e munkakiállítás sikere teljesen biztosított, a mi elérhető azáltal, ha minden egyes saját hatáskörében buzditja a tagokat, hogy a munkakiállításban az eddiginél nagyobb számban résztvegyenek...

Ha az egyesületek az ügy fontosságához méltóan igy fogják fel teendőiket, akkor hiszszük, hogy a munkakiállítás teljesen sikerülni fog.

Azonban mégis van valami, a mire az illetékes körök figyelmét felhívni bátorodunk. És ez az, hogy az iparos-íjűségi szövetezettek időről-időre megválasztott vezérjegye van, mely a két évenként egybehívott vándorgyűlések alkalmával tartott munkakiállítási rendezésével bizonyos megfelelő befolyással bír.

E munkakiállítás ügyével kapcsolatban, szólnunk kell pár szót a jövő évi vándorgyűlésről is. Tudva van, hogy a fővárosi iparoskör és az országos iparegyesület meghívása folytán az iparos íjűségi VI-ik országos vándorgyűlés az országos kiállítással egyidőben Budapestben lesz megtartandó.

A »DEBRECZEN« TARGZAJA.

„Értém jöttél!“ . . .

Deiki Péter leveleiben arra kérte nagy saágos Eméry János urat, hogy küldjön érte vasárnap este kocsi a kurtaszegi állomáshoz. Péter valamely ágon rokonságban állott a Ngos urral; sőt egy időben ugy beszéltek, a Nagyságos ur unokaöccsének nevezte Pétert és Péter ekkor igen gyakran megfordult az eméri vén kastély fái közt; de mióta a két ifjabb „Eméry kisasszony — Livia báró Ditmar Kirchen Leóhoz, Henriette pedig Harácsy Dánielhez férjhez ment, szegény Péternek több híre sem lehetett hallani.

Péter azonban élt; levele bizonyítja pntek volt, szerencsétlen nap! Délután a nyári hőség elől menekülve a kertben a százas gesztenyefák alatt húszalt a társaság. Eméry Jánosé a nagysága, kiról senki sem mondaná, hogy már 60 éves házas menyecskehez illó

selve: időszerű, főleg aziránt tiszban lenni magunkkal, valjon módjában lesz-e a vándorgyűlés meghívott két testületnek a kiállításban lévő akkori szállás-szükséget tekintve, a fővárosba seregélyi kúldötöket díjmentesen elszállásolni, mint tették ezt azon egyesületek, melyeknek székhelyén eddig a vándorgyűlések tartottak?

Mindenesetre fontos kérdés, melyre kellő tájékoztatás és mihez tartás végett illetékes helyről a feleletet kérnök.

A mi pedig a vándorgyűlés munkakörét s a felveendő tárgyakat illeti, előreláthatólag sok teendő vár a vándorgyűlésre, s ha tárgyalások az eddigi megállapodások szerint is határozatok értelmében fognak is folytatattatni, s ha megengedjük, sőt bizton hisszük, hogy a szegedi vegyeregylet a tárgyalma azt ugy fogja csoportosítani és előkészíteni, hogy annak fel dolgozása, annak idején könnyed folyást nyelrend, mindazonáltal több mint egy óknál fogva kívánatosnak mutatkozik, miszerint a felveendő egyes kérdések, javaslatok esetleg indítványok e lapok hasábjain nyilvános diskurzió tárgyává tétessenek.

Grünvald József, a debreczeni iparos-íjűségi egyesület titkara.

Hatvani István, a híres tudákos debreczeni professor életéből.

(Régi jegyzetek után közli: Erdélyi István.)

Mottó: „Bölcsögek azok, a kik nem látnak és mégis hisznek“

(Folyt.)

No. 9. Kérem alázatosan tudós professor urat, méltóztatsek nekem valamit rendelni, — mondá egy Füzesi nevű beteges diák a mi tudákosunknak.

— Hát ki h e z jött most domine? — Tekintetes professor urhoz — mondá.

— Hát nem tudja domine, hogy professor és doktor kétfele. — A professor tanít; a doktor pedig gyógyít.

— Igenis tudom. De tekintetes ur egyszerűságra doktor is.

— No domine most hát menjen el tölem mint professortól, és jöjjön hozzám ugy, mint doktorhoz, akkor fogok valamit rendelni, de most mint professor azt nem cselekedhetem. Érti?

Igy panaszkodott Füzesi meghitt barátja Szilvásiinak. — Csak gondold el, — folytatá — minő csufos szavakkal végezte beszédét: „most domine takarodjon el, és azután jöjjön vissza. . . . Bár mire kerüljön is, ezt meg fogom és meg kell bosszulni.

— Te azt nem teheted, — mondá Szilvási. — Tudod a fekete fekete könyvet? — Épen azáltal fogom bosszumat tölteni

kaczsággal hallgatta a piczinyke piczi bók-jait. Gyöngyike a ház gyöngye, himzése felé hajolt, lesütött nagy szempillái alól néha vilant ki egy-egy szánakozó tekintet mely a lábainál egy fatöven guggoló Tona Dánielre esett, ki olykor epedő pillantásokat vetett rá.

Eméry ur, a ház ura vasszekken ült és egyáltalán semmit sem tett és semmit sem gondolt. Ekkor hozta az inas a délutáni postát. Hírlapok, könyvek, bécsi ruha minták érkeztek, öt doboz, és nem kevesebb mint tíz számla jött a Nagyságos asszony divatúrsaitól; a bókiskáló házi ur pedig Detky Péterőtől kapott levelet. Ebből állt a posta.

A nagyságos ur álmos szemekkel futott végig a néhány soron. Péter írja Budapestről, hogy vasárnap kijön. Négy esztendeje, hogy még a nevét sem ejtették ki ebben a nagy házban és négy esztendő mulva, mikor hirt ad magáról, nincs ajk, mely közönyönnel egyebet árulna el az idegenné vált név hallatára.

Hanem azért Péter megerkezett Borongós nap volt. A verőfényes péntek után szombaton erős vihar vonult át a vidéken, s a fekete felhők foszlányai még vasárnap deltájában is ott lengedez a magas égen. A virágok fűdébek voltak, a pacsírták dala csattogóbb, a mező zöldobb. Valóban így volt, nem azért mert Péter érkezett, de csak azért, mert a természetnek ünnepe volt a vihar után.

Eméryéknél a ritka vendég legcsekélyebb rendváltozást nem okozott. Ozsonnára vendégek voltak hiva a szomszéd faluból és azok nem is mulasztották el a kávázas idejét. Pontosan megjelentek. A szeretetre méltó Garami családnak (öt leány és egy mama) hat esztendő óta tulajdonsága ez az angolos pontosság most új példával lett megerősítve. Négyre igérkeztek és négy órákor csakugyan megállt az ósdi bárka a kastély oszlopai előtt és rejtélyes bel-sejéből egymásután bukkantak elő az öt arany-szöke fej és utánok a veres. A tornáczon Piszkay ur és a legifjabb Eméry sarj Miklós áll-

rajta. Annak az átkozott fekete könyvnek kezembe kell kerülni.

— De vajon mily módon, mikor az a professor ur titkos könyvtárába van elrejtve?

— Az már mindegy — mondá Füzesi, — akár hol van. A kulcsot ugyis rendszeresen a cathedraba szokta felejtetni, s holnap azt egy másik-kal föl fogom cserélni.

— De ha észreveszi, még rosszabbul lesz dolgod.

— Nem fogja észrevenni. Ó holnap lezke után nem haza, hanem a professori gyűlésbe fog menni. Mig ott lesz, én addig a kis fekete könyvet előkeresem.

Füzesi csakugyan szerencsésen kezébe kaparította a kulcsot és sietett azzal a mi tudákosunk házához. Hasztalan igyekezett őt ezen merész tett végrehajtásáról a szelid természetű Szilvási lebeszélni, hiába terjesztette elébe azon nagy veszedelmet, melyet ezen tette által elő fog idézni, és csak nagy kérelemre ígerte meg, hogy a könyv kinyitására lehetőleg nem fog kivánni.

Óvatos csendességgel ment be a mi tudákosunknak udvarába, még óvatosabban és csendesebben lopta be magát a könyvtárba, hol sok kutatás és keresés után csakugyan megtalálta az ördögös kis fekete könyvet, egy ócska ótestamentomi biblia tokjában. Végzetlenül megörült Füzesi ezen nagy szerencsének. Kezébe vette s ki akarta nyitni, de gondolkodni kezdett, mintha már érezte volna a közel jövőben levő veszedelmet. — Kétszer, háromszor visszatett elő a maga helyére; de a bosszúlás tűzétől ingerelve, ismét elővette és végre ki is nyitotta azt. A rab lelkek lassu szelsuhogás formában lebegtek elő, mely jelelte Füzesi ugy érezte magát, mint a kit télközepén egy veder vízzel öntenek nyakon.

— Mit parancsolsz? — kérdezik a rab-lelkek.

— Azt — feleli Füzesi, — hogy ebben a szobában miúndt izre-porrá törjétek és rontsatok; — ez meg is lett. — De alig végeztek el a rablelkek a dulást és rombolást, egyszerre Füzesire rohantak, és egy szempillantás alatt diribre darabá marczangoltak.

A mi tudákosunk nagy lelékszakadással siet hazafelé; (mert a balkéz kisujján levő gyűrűje szintelen forgott.) — Itt már jól teszi a tisztelt olvasó, ha elképzi magában, mily sebesen akarta volna tudákosunk az ajtó kinyitni, hogy meghökken, midőn azt nyitva találta, hogy állott meg a szeme, s hogyan maradt nyitva a szája, midőn a könyvtárba történt pusztítást meglátta; — mily halálos ijedtséggel nézte a szélyszakgatott testnek még most is melegen gőzölő darabjait és hogy milyen sok drága idő kívánattat arra, míg végre is magához térhetett amulásából.

Hogy ez a siralmas dulás és rombolás az ő vizgázatlanul felháborított rab-lelkek munkájok, arról egy cseppet sem kételkedett, de azt nem tudta, hogy voltaképen mi adott arra azoknak alkalmatosságot; melyre nézve a földön heverő kis fekete könyvet elővevén, azonnal előparancsolja a rablelkeket és azokat szigoruan szoros inquisitio alá veszi.

Mikor aztán az egész megtörtént dolognak hogyan és mint történtéről teljesen felvilágosítottatott, a láadás indítói keményen megbüntette; — némelyeket érzékenyen megpirasztott, másokat boszorkányos vaspálczájával jól megfenyített; többeket közlülök fogságra itelt, sőt voltak olyanok is a lázadók között, kiket a temetőbe és az akasztófák környékre ére számkivetett, hogy ott a tudatlan csöszöket, elkényszeredett és kifárad-

tak és hajlongtak. Főlöszleges löbbit mondani. A delután oly felségesen töltöttek mindannyian, hogy bizonyára örökké való emléket örzik sziveikben. Fitymálták a kurtaszegi színházat, beszéltek sokat a távol levőkről, a hölgyek sokat emlegettek diadalaitak bálokban és lövénnyeken, az urak pedig előszeretettel emlekeztek meg legújabb vadász kalandjaikról.

A Nagyságos ur szótlanul maga elé bámúlt, míg a Nagyságos asszony kezében moszus üvegéből pajzánul öntözgette a gavallérokat. Később aztán társai jätéket kezdték, míg nem nyolcz óra lett. Az inas jelenté, hogy a vacsora kész és hogy Detky Péter ur megerkezett. Az arczok kivétel nélkül felvidultak; Péter az ebéd-lőben volt, nem ment a társaság elé, nagyon halvány volt. Egész vacsora alatt nem lehetett szavát venni. Szemben ült Gyöngyikével, de egyszer sem nézett Gyöngyike szemébe. Arczából mégis oly sokatlanul derű sugárzott, s oly nyugodtság, mint csak azokon látható, kiknekévalami nagy dolog sikerült. A házi asszony nem egészen haragos, de nem is éppen nyájas pillantásokat vetett Péterre. Mintha azt akarta volna kifejezni: „minek jött ez ide ha egyikünknek sem udvarol?“

A Garami kisasszonyok szendén viselték magukat. Nem titkolhatták el az elfoglaltságot, melyet éreztek, valahányszor fővárosi fiatal emberrel voltak szemben. Es Péter jelenleg fővárosi fiatal ember volt. Vacsora után a szalonban gyűltek össze. A Garami kisasszonyok énekeltek, zongoráztak és Gyöngyikét folyton kinozták: milyen különös! Milyen szórakozott! Amihez Tona ur — ábrándos arczkifejezéssel, azt jegyzé meg: és mily kegyetlen! Tona ur roppant nevetésges volt e pillanatban, de ő azt gondolta magáról, hogy szörnyen érdekes. Végre a sok gyönyörűségnek vége szakadt, a rejtélyes bárka előrobogott, a család egyedül maradt és csakhamar mindenki jó éjszakát mondott.

A bucsuzásnál Gyöngyike egy pillanatra

idegen utasokat és lovak mellett a legelőn cirkáló kocsisokat ijesztessék. — Ezek megtörténte után pedig a széjjeltépett testet összerakatta velök, és midőn abban Füzesire ösmert, véghetetlenül sajnálta a gondatlan ifju merészéget és vizgázatlanságát; de már azon minden tudománya daczára sem segíthette. — Hogy ezen rettenetes történet titokban maradjon, két rablelke t parancsolt az összerombolt testbe, a kik a már kiköltözött emberi léleknek szerepét vinnék, legalább is az examenbe, mely másnap már ugy is beállott. — Az examenek javába folytak, és Füzesi, (vagyis a testbe bújtatott zsellér-lelkek) kitűnően felelt, ugy hogy általánosan megdicsértették. — Szilvási épen a hátamegett ült, és valami irást kért Füzesitől; de arra nem ügyelt a szegény Szilvási, még csak álmolni sem tudta, hogy nem az ő barátja az, akitől az irást kerli. — Megújítja tehát kérsét, azt gondolva, hogy előbb mondott szavait nem érthette meg; de Füzesi reá se hallgat; — oda hajlik tehát fülehez s belesugja. „A dide az irásodat, az Istenre kérélek!“ — Mihelyt azonban kimondta az Isten nevet, egyszerre két sárkány vérely-petyegtetett, vipera színű bagoly-röpült ki rémítő húhogással a Füzesi száján; s mintha puska-porrall tettetett volna széjjel, ugy széthányott minden izecskeje. — Az egyik halál-bagoly néhány szempillantásig ide-s tova röpkedett, mígem egyszer a köfal megnyilt, és ezen nyíláson sebesen kiröpült. — Az egész terem ifjusága bámúlt ezen rettenetes és borzasztó tüneményen. A mi tudákosunk pedig tartván a rossz következtéstől, az öklével a cathedrát megütötte, melyre azonnal (oh csodálatos öklö-csapás!) a Füzesi szétszóratott tetemei el-tűntek, és olyan vastag feledékenység szállotta meg az egész exameni sokaságot, hogy minden fejtörés mellett is senki rá nem emlékezett, hogy mi volt tehát az a csoda, mely akkor is és most is bámúltak és bámúlnak. (Ilyen ereje volt a tudákos öklének.) A szerencsétlen Füzesi tetemei a collegium fundamentomának legalsó téglái alá rakattak le. (Folyt. köv.)

Helyi hírek. * Kerületi orvosok. A városi tanács határozata szerint a kerületi orvosok így lettek beosztva: I. ker. Körmives Antal, II. ker. Szántai Károly, III. ker. Ujházy Károly.

* A Tisza-szabályozó társulat ma d. e. gr. Desewffy Aurél elnökele alatt a tagok élénk részvétele mellett gyűlést tartott a városaház nagytermében. A folyó ügyek elintézésén kívül fontos mozzanatai voltak a gyűlésnek, hogy az új alapszabályok elkészítettek s 35 szavazattal 19 ellen kimondattott, hogy a társulat székhelye ezután Tokaj helyett Debreczen lesz.

* Tüz. Ma reggel egy negyed 9-kor a piac-utcazi-Vescey-ház hátulso udvarán fatűz napzsamosok „tűz“-et kiáltottak, mire a város kerest épület lángjai csapoktat fel a hullócserepek zaja közben. — A keresztépület szénával rakott padlása égett ismeretlen okból. Az épület alatt egy nagy papirraktár, egy bóraktár s életneműek raktára van, közvetlen szomszédosság pedig szerkesztőségünk helyisége. A tűz kitörését a helyszínről jeleztek a tűzoltóknak. A cseledek az istállóból az értékes lovakatkivezették. A tűz rohamosan terjedt az épületen. A torony-örök közül a kitorés után mintegy 12 p. mulva a kath. templom toronybire jelzette a tüzet,

egyedül maradt Péterrel. „Éjfélkor a parkban!“ rebegete és eltűnt. Éjfélkor csillagos volt az ég. A parkban semmi zaj. Tücsök nem cirpelt, bogár nem zümmögött, level nem rezgett, az éjjeli harmat nesztelenül lepte meg a virágok kelyhéit. Ez a szerelem ünnepe volt.

Nem kellett egymásra várniok. Egyszerre érkeztek meg mindkettén. — Tudod-e, miért jöttem? — Ó tudom, utolsó csókok ajkamon ég. Utolsó szavadat őrsi szívem. Azt mondtuk, mikor bucsuztunk! Várj reám! Eljövök érted. És most eljöttél. Értém jöttél!

Lehet-e most többet szólni? Péter elmondhatja-e, hogy távozása óta mily küzdelmeket élt át? S Gyöngyike számot adhat-e hányszor könyvezett a vén tölgy alatt? Péter nem mondja: Igen! Érted jöttem, elviszlek magammal, hogy „együtt lépünk az élet határáig rózsákra, tövisekre.“ Gyöngyike se kérdi: Mit teheted, a zótja? Hü voltál-e mindig? Szeretsz-e még?

Majd elmondják, ha kérdik — az oltár előtt. Koroda Pál. — Kovácsok, vagyis rimkovácsok mindig akadnak, de bőven. Az egyik firmától egy „A képviselőház rimben“ című füzetet vettünk: „Az 1884. évre választott országgyűlési képviselők.“ Összeállította rimkesben Balogi Balogh György. Budapest 1885. Nyomatott Wodianer F.-nél. A 22 oldalra terjedő füzet a mostani országgyűlési képviselők nevéit és kerületi sokszor elmes ritmekbe foglalva adja. Mutatóul szolgáljanak a következő szemelvények. Egy helyen a poeta így rimel:

Pulszky Ferencz — mindahányszor Muzemba — is jó — máskor. Szalay Imrét „Lengyeltoth“ — Azért küldi, — hogy — az adót,

— Ha felrugt Mondja — re Egy más hely Román Sándor Gyengő László Báró Andrácz Elég hosszú Leszó István Egyikem sem Chorin Ferenc Budapesten . . .

Szörnyűség! gyönyörködik, az Tettey Nándor könn delheti. Ára 32 kr. versek gyártásában hogy legalább jól é budai szinkörben ut napelőtti előadásán sor új kuplával lepte hatást tett követke h a b i l i t á c z i o .

Mindenféle Rehabilitáció Erőli rézi Pro és kont Csak az az Hogy megt A nemzet Szpongya ra

Nem maradtat ség ukázára, a mit szülő kuplára néve utoljára így énekel: Ollendó Vértel S tápas Hogy a Csiit. Hatásá S jón Szpongy

A koldusdiak-sokára magunknak

utánna a több kellett, a ropp egyre hamvadt. pár pillanat alatt talmas gépek vizet. Azonban szakértő túzólt részét meglehető sabban menne vedrekkal hordar vagy kipirics szerzenének be, len a kutból len kellő mennyiségű

* A változó átadása ügynek küldetett ki, mely másnök. Tóro Jos, Jón a Dániel tal egy tagja. Az közelebb megtörté

* Tisztelges. viselete, Publi alatt, — ki honvé állotta parancsok ma d. e. 11 órak Sámuel főkapitány

* A megyébő monkerő sz Az alispán delben az állandó választ gyűlés lesz tárgyai lesznek a tése, a szobos kő s a jövő évi köll

* Főiskolai lyettes tanár, f. h 10 órákor tartja 6-ik termében.

* Esküvő. S ügvyéd Dr. Malat esküdtő örök h Vilma kisasszonnyá ügvyéd művelt és A háznál Ember F elkész végezte az esküvés is azt kö a legközelebbi rok Az új pár ma delő lora. Megérdemlet lépten-nyomon!

* A jogh. sa közgyűlése ma delő tette Liszka Nándor lete alatt. Az egy első és főteendője megalakítása. Enn azért elnököl tan választás eredmény k e választott em máu 4-ed éves j tagu kölcsönös ál megjelent ott s a eljenzései után szó hangján tartalomdu tet pályatársainak bizalmukért. Igéri évi működését a pontosság szemelő Szónoki hével elm Liszka Nándor feltú mint az egyesület adva azon meggyő kormánya igazán elhelyezve, mert h multja oly szép, az demei oly számos teljes biztosítékot Azon kívánsággal

— Ha felrugt Mondja — re Egy más hely Román Sándor Gyengő László Báró Andrácz Elég hosszú Leszó István Egyikem sem Chorin Ferenc Budapesten . . .

Szörnyűség! gyönyörködik, az Tettey Nándor könn delheti. Ára 32 kr. versek gyártásában hogy legalább jól é budai szinkörben ut napelőtti előadásán sor új kuplával lepte hatást tett követke h a b i l i t á c z i o .

Mindenféle Rehabilitáció Erőli rézi Pro és kont Csak az az Hogy megt A nemzet Szpongya ra

Nem maradtat ség ukázára, a mit szülő kuplára néve utoljára így énekel: Ollendó Vértel S tápas Hogy a Csiit. Hatásá S jón Szpongy

A koldusdiak-sokára magunknak

utánna a többi. — Így a tűzoltóknak kéni kellett, a roppant füstfelhő közt égő épület egyre hamvadt. De azután amint megérkeztek, pár pillanat alatt elzárta a tűz utját s a hatalmas gépek az égő épületre ontották a vizet. Azonban — írja nekünk egy kiválóan szakértő tűzoltó — még az épületnek nagy részét meglehetett volna menteni s még gyorsabban menne az oltás is, ha a vizet nem vedreikkel hordanák a gépbe, hanem Székelyhid vagy kispíros mintájára egy alkalmas gépet szerelnének be, a melynek segítségével közvetlen a kútból lenetne a vizet felszívni s úgy kellő mennyiségű vízzel rendelkezni.

* A változás. Az erdősegek átvétele s átadása ügyének elintézésére egy bizottság küldetett ki, melynek tagjai: L a k i Lajos tanácsnok, T ö r ö k Gábor erdőész, B o t o s Lajos, J ó n a Dániel biz. tag s számvevő hivatal egy tagja. Az átadás, illetőleg átvétel legközelebb megtörténik.

* Tisztelgés. Az önk. tűzoltó-egylet képviselője, P u b l i k ö n k alparancsnok vezetésével, — ki honvéd ióhadnagy egyenruhában állott a parancsnokság tagjai s még mászó élén, ma d. e. 11 órakor tisztelgett B o c z k ó Sámuel főkapitány s tűzoltó főparancsnoknál.

* A megyéből. Tegnap egész nap számmonkérő s z é k tartott Hajdumegyénél. Az alispán délelőtt elment. — E h ó 26-án az állandó választmány ülést tart. — M e g y e g y ü l é s e s z e p t. h ó 29-én, melynek fő tárgyai lesznek a s z á m v e v ő i állás betöltése, a s z o b o s z l ó i 2-ik gyűlészetár ügye s a j ö v ő é v i k ö l t s é g v e t é s e s .

* Főiskolai senior Révész Kálmán helyettes tanár, f. h ó 20-án, szombaton délelőtt 10 órakor tartja meg székfoglalóját a tanoda 6-ik termében.

* Esküvő. Szoboszlai fiatal, de keresett ügyvéd Dr. Malatinszky József tegnap délután esküdtött örök hűséget jegyesének Báthory Vilma kisasszonynak Báthory Sándor idevaló ügyvéd művelt és szeretetreméltó leányának. A háznál Ember Pál bíbar-mező-keresztési ref. lelkes végezte az esketési szertartást. — Az esküvési s azt követő családi ünnepély csak a legközelebbi rokonnok körében tartott meg. Az új pár ma délután fog elutazni Szoboszlóra. Megérdemelt boldogság kísérje őket lépten-nyomon!

* A jogh. seg. egyesületének alakuló közgyűlése ma délután 3 órakor vette kezdetét Liszka Nándor felügyelő tanár ur elnöklété alatt. Az egyesület alapszabályai szerint első és főteendője volt a gyűlésnek a tisztikar megalakítása. Ennek eszközésére hivta fel azért elnöklő tanár a tagokat. A megjelölt választás eredménye a következő: E l n ö k k é választották egyhangulag Z s. N a g y Kálmán 4-éd éves joghallgató. Ki is egy négy tagu küldöttség által meghívatták a gyűlésbe, megjelent ott s a jelenlevők perczekig tartó elhangzó tartalomhoz jutván, a meghatottság hangján tartalomhoz szavakban mond köszönetet pályatársainak bennne helyezett osztatlan bizalmukért. Igéri egyszersmind, hogy egész évi működését a lelkiismeretesség és szigoru pontosság szemelött tartásával fogja utalni. Szónoki havel emondott hatásos beszéde után Liszka Nándor felügyelő tanár ur udvólói őt, mint az egyesület és idei elnökét s kifejezést adva azon meggyőződésének, hogy az egylet kormányza igazán arra érdemes kezében van elhelyezve, mert hiszen megválasztott elnök multja oly szép, az egyesülettel szembeni érdemei oly számosak, hogy ezek magukban is teljes biztosítékot nyújtanak a jövőre nevezé — Azon kívánsággal zárja beszédét, hogy vala-

mint most bizalmukat osztatlanul helyezték benne pályatársai, úgy kísérje őt egész éven át munkálkodásában mindenek elismerése. Ezután tovább folyt a választás, s megválasztottak: jegyzője: Fráter Sándor 4 jh.; pénztárnokká: Kiss József 4 jh.; könyvtárnokká: Tahí István 2 jh.; aljegyzője: Somogyi Akos 1 jh.; ellenőrre: Ovasz Sándor 3 jh. Választmányi tagokul pedig a jogtudományi szakból: Kósa Barna, a másik hely csak később töltetik be; az államtudományi szakról: Takács és Hamcsa János. A 2-od évről: Szabó István és Szoboszlai Sándor; az 1-ő évről: Márton Kálmán és Popper Tódor. — Végre felügyelő tanár buzditó szavai után a gyűlés eloszlott.

* A külső rendőrség. A mátai biztos-ság hatásköre alá tartozó rendőrség így alakult meg: Mátai biztos B o r o s László, biztosok: Gyula i József, Dragota Sándor, csendbiztos B a r c z a Dániel, állatorvos D e l y Mátyás és A x m a n Gyula.

* Jókainé asszony mellszobrára városunkban eszközölt gyűjtés eredménye, 39 frt, legközelebb felkültetik illetékes helyre. Megjegyezzük, hogy ezen országsszerte csak csigamódra folyó gyűjtés nálunk rendőrbiztosok által eszközöltetett.

* Mulatság a tavon. A csónakázó-egylet kikötőjében szombaton és vasárnap délután 4 órától kezdve zenekar játszik. Lesz enni, innivaló, jó friss fozatos stb. A közönség annyival inkább sietni fog e kellemesnek ígérkező mulatságot felkeresni, mert a csónakázó-idegy ok. 1-én már lejár.

* A kerek. tanintézet ifjúságának segélyző egylete tegnap tartá alakuló és tisztújító gyűlését. — Megválasztott: elnökke dr. S z á n t ó Sámuel tanár; alelnökke K o h n Lipót III. a., főjegyzője P o r o s z l a y László III. e., titkárrá G l ü c k Antal III. e., pénztárnokká S t e i n b e r g e r Győző, II. e. Felügyelő bizottság tagját: P r o p p e r N. János igazgató, Z a l a y Márk és F a b i a n L. Mór tanárok, továbbá S e s z t i n a Lajos és S t e n c z i n g e r Károly urak.

* A főiskolai olvasó-egylet szerdán délután megalakult. Tiszviselői lettek: Tudós János 4 jh, mint főjegyző 154 szavazattal, Szabolcska Mihály 2. th. 123 szavazata ellenében; Zoltay Lajos 4 th. mint aljegyző 144 szavazattal, Szöllösi Imre 3 th. 123 szavazattal szemben; E r d é l y i Imre 4 th. ki tehetőségre mutató dolgozatokat közölt lapunkban is, mint k ö n y v t á r n o k 154 szavazattal, Kutas Bálint 4 th. 135 szavazata ellenében. Egyhangulag lett megválasztva: Ilyes Endre esk. felügyelő alelnökké! Buzgóságot és sikert kívánunk a megválasztott derék hivatalnokok működésököz.

* Dalestály a színházban. A daleylet által folyó 21-én vasárnap tartandó hangverseny vonatkozó hirdetmény rövid időn hozni fogja a műsort, melyet alkalmunk volt megtekinteni és sietünk azt a tisztelt közönség tudomására hozni. Vársunkban lévő és közkedvesekben álló katonai zenekar nyitánya kezdi a hangversenyt, ezenfelül még egy darabot fog közben játszani, végül a dalárdával együttesen adják elő a nagyhatásu királyi indulót, mely Miskolczon oly nagy lelkesedést keltett, hogy a közös darabok előadása alkalmával megismételtetett. Lesznek ezen felül a hangversenynek szóló zongora, szavaltat és Trio részletei s dalárdánk a verseny darabokat adja elő. Ezen változatos műsor és dalárdánk iránti rokonszeny vezérére a melyen tisztelt közönséget vasárnap a színházba.

A legjobbnak elismert Frister és Rossmann-féle varrógépek családok és iparosok részére, melyek kis részletfizetés mellett is Herschkovitz Henrik piacz- és hatvan-utca sarkán levő varrógép raktárában kaphatók a tisztelt közönségnek a legjobban ajánlhatók.

Meghaltak.
(Debreczen, 1884. szept. 7.—szept. 14.)

Báthori József, 3 h. bélhurut.
Nyíri Irma 1 é. bélhurut.
Kozma János 1 h. göröcsök.
Sipos I-né László Zsuzsanna 56 é. guta.
Szilágyi András 1 é. aszály.
Nagy Eszter 6 é. göröcsök.
Palfalvy József 4 é. tüdőgümő.
Kovács Imre 39 é. tüdőgümő.
Özv. Farkas Pálné 90 é. aggkór.
Péntek Imre 1 h. gyengeség.
Szigei Julianna 3 h. bélhurut.
Burai Mária 4 h. göröcsök.
Kun Lajos 2 é. bélhurut.
Kauszler Józsefné 67 é. gutaütés.
Szudor Julianna 14 é. tüdőgümő.
Vozári István 45 é. tüdőgümő.
Berecz Julianna 11 h. bélhurut.
Gál Eszter 5 é. toroklob.
Burai István 73 é. aggkór.
Kopányi Dániel 71 é. aggkór.
Tóth Jánosné 19 é. hagymáz.
Viola Lajos 5 h. aszály.
Zagyva János 1 é. bélhurut.
Frank Józsefné 27 é.

Hazánk s a külföld.

— Kossuth Lajos 82-ik évének születési évfordulóját, mely e hó 21-én leend, Arad város függetlenségi pártja meg fogja ünnepelni. A mondott napon vasárnap esti 8 órakor társas összejövetel lesz a három nyolczszázhoz címzett vendégloben, hol hazafias szellemben fognak megemlékezni arról a legnagyobb magyarról, ki iránt a nemzet osztatlan szeretete és ragaszkodása minden ily alkalomkor nyilvánulni szokott. A hazafias estély iránt megindult mozgalom a legnagyobb érdeklődést kelté fel a város polgáraiban. Hát m á s u t t alusznak?

— Az aradi honvédegylet a legnagyobb kegyelettel éli meg október 6-dikát. Az ünnepély rendezésebe ismét bevonja a hazafias érzelmű fiatalosok s felkéri, hogy működjek közre. Arad városának a nagy nemzeti tragédiához méltóan kell résztvennie a kegyeletes gyászünnepélyben, kivált mikor ott a bizonyosság — Görgey ellen.

— Hány szoba van Budapesten? A fővárosban lázas sietéssel folyó építkezések közben nem lesz érdektelen egy összehasonlító statisztikai kimutatást közölnünk, amelyből megtudhatjuk, hogy 1870. óta mily óriási mértékben szaporodott meg Budapesten a szobák száma. 1870-ben ugyanis Budán 26,153, Pesten 64,538, tehát Budapesten összesen 90,693 szoba volt, már 1883-ban Budán 33,453-ra, Pesten 111,558-ra és így Budapesten összesen 144,811-re szaporodott a szobák száma. A szaporodási többlet tehát Budán 7298, Pesten 46,820 és Budapesten 54,118 szoba. Csak az 1883-ban keletkezett szobák száma, 427 előszoba beszámításával, 3769-et tesz ki. Levonva a lebontásokat, az 1883-ik évi építkezések által keletkezett szobák száma 3614-re rug.

— A francia kihaló háború. A „Times”-nak Hongkongból a következőket távirják: Courbet terve valószínűleg Kelung mellett kikötni, hogy a chinaiak délfelé szorítsa, ahol a chinaiak ellenséges törzsek laknak. A chinai csapatok Tonkingba menetelét beszűntették. Courbet tengernagy távirati jelentése szerint a chinaiak a fu-cseuili fegyvertárban szenvedett veszteségeiket 15 millióra becsülik.

Muzsák.

— Liszt Ferencz irt egy király-hymnust, a melyet a m. kir. opera megnyitó ünnepén kíván előadni. Báró Podmaniczky Frigyes intendáns azonban vonakodik a magyar zene királyi művészeinek a műsorba való felvételétől. A Bp. H. arról értesül, hogy az udvar neheztelne azért, hogy azért, hogy ily hymnusz által a „Gott erhalte” kiközösölését szándékojják s az Erkel-család is magának vindikálja a zenészi ünnep teljes sikerét, és hogy a hymnus alapját képező régi dal forradalmi és kivált németellenes szövegehez szolgált kísérőtel! Ennyibutaság sok egy bárótl! Kíváncsian várjuk a különös ügy kifejezését; Liszt különben sem állott el szándékától.

— Uj nemzedék czim alatt új lapot ad ki és szerkeszt dr. Szikszay János, fiatal író a középiskolai tanuló számára. A mutatóvány-szám élen közölt felhívás kiemeli, hogy az ifju ne lépjen tájékozatlanul az élet zarájba, az iskolai műveltség bizonyos társadalmi műveltségre van szükség s a lap a társadalmi műveltség előkészítésének feladatát kívánja teljesíteni. Közölni fog a tanuló-életet, tanügyet érdeklő cikkeket, elzárjakat, ismertetéseket, leírásokat, bírálatokat, elbeszéléseket stb. s időről-időre pályadíjakat tűz ki kisebb művekre a tanulók szerkesztésére. A lap mutatóvány-száma közli Trefort miniszter elzárját, közleményt Váradi Antaltól, tárczát Mikszáth Kálmántól, cikkeket a felekezeti középiskolák érettség vizsgálatairól stb. Rendes rovatai: Iskolai élet, irodalom és művészet újdonságok, vegyesek stb. A csinos kiállítás s jól irt lap első száma okt. 4-én jelen meg. Előfizetési ára negydevre 1 frt 50 kr. Az előfizetési penz a Pallas irodalmi s nyomdai részvénytársasághoz küldendő, Gránátos-utca 6. sz. alá

— Zichy Mihály, a nagy festő is elkísérte az orosz czárt skierniewiczzi utjában, hogy vázokat készítsen az emlékezetes napok eseményeiről s megörökítse a császártalálkozás képét mesteri önjával.

— Vízváry Gyula ur a következő sorokat teszi köze: Színészkedésem 25-ik évfordulóján rokonnaim-, barátaim- és jóakaróimtól az ország minden részéből oly nagy számmal kaptam üdvözölő sorokat és sürgönyöket, hogy igen sokáig tartana, míg azokat egyenkint megköszönhetném, Minthogy pedig hálás szívem turelmetlenül sürget a kedves kötelesség teljesítésére, euegkedj meg az illetők, hogy ezen az uton adják kifejezést azon boldogságnak, melyet kegyes megemlékezésüknek köszönhetnek és fogadják hálám öszintébb kifejezését. Budapest, 1884. szept. 16-án. V i z v á r y Gyula.

— Thót Kálmán emlék-ünnepén, melyet Baja városa e hó 21-én rendez, a Petőfi társaságot Komocsy József alelnök, Szana Tamás titkar, Kvassay Ede, Abafi Lajos és Prém József fogják képviselni. Komocsy az ünnepélyre irt alkalmi ódáját fogja felolvasni.

— Füzetek. Megjelent s hozzáuk beküldetett „a kolzs-monostroi magyar kir. gazdasági tanintézet értesítője az 1883/4-ik tanévről.” XV-ik tanév, 10-ik szám. — Az értesítőt igen ügyesen szerkesztette Vörös Sándor. királyi igazgató.

Közgazdaság.

— Tudósítás. Az 1884-dik évi szept. 16-án megtartott debreczeni betívásárról: 1 méter-mázsza Buza 7.— 6.80 6.60 1 „ „ kétszeres 6.— 5.90 5.80 1 „ „ rozs 5.80 5.60 5.50 1 „ „ árpa 5.50 5.40 5.30 1 „ „ zab 6.00 5.80 5.60 1 „ „ tengeri 7.10 7.— 5.90 1 „ „ köles 6.80 6.70 6.60 1 zsák burgonya 1.00 1 m.-mázsza szalonna 51.00 49.50 46.00 1 „ „ háj 52.00 51.00 50.00

— Husárok. Megállapítva s bejelentve 1884. szept. 17-ó 24-ig 46 kr. Katona Lajosnál Rózsa-tér 10. szám a. 50 kr. Balogh Jánosnál Mester-utca 1113 sz. a. Gyarmati Istvánnál Mester-utca 1442 sz. a. Varga-utca 2238. szám alatt. Nagy Mihálynál Péterfia 970. sz. a. — Minden többi bejelentett mérszársekkben pedig 52 kr. J e g y z e t t: Magyar Gábor három szekében 1 kiló hus nyomtaték nélkül a közönség részére 8 krral, — a cs. kir. katonai kórház részére pedig 10 krral drágább.

— A magyar általános hitelbank értesíti a konverzióra vállalkozott bankcsoport részéről a 6 százalékos aranyjardék birtokosait, hogy a jövő het első három napján jelentkezhetnek czimletre 4 százalékos aranyjardékokra való felszerelése végett.

Törvényeszk.

— A paksi nagy váltóhamisítás. Emilittük, hogy Paks városban nagy szenzációt keltett egy nagymérvű váltóhamisítás, mely nemcsak magát a bűnöst, de több érdekelt vidéki takarékpénztárt is egyenlően sújt. Az estről a következőket írják: Krausz Ede odaváltszó gabonakereskedő a paksi mindkét takarékpénztárra, valamint a tolnai, dunaföldvári, apostagi és szegszárdi hason intézetekhez körülből harminczezer forintot rugó váltókat nyújtott be különböző költött nevekre. A takarékpénztárak aggálytalanul leszámították a váltókat és csak most, jó idő eltelté után derült ki a bűnös manipuláció. K. a váltóhamisításokon feldől még magánembereket is megkárosított egyenkint 8—900, sőt 1000 forintig, hami köteleveket adva el nekik. A kárvallottak s köztük a takarékpénztárak is haboznak, vajjon nyíltan lépjenek föl K. ellen, a kinek csak 10,000 forint vagonya van, míg a passzívák 50,000 forintot rugnak; ha a dolgot fenytő-törvényeszk elé kerülne, tartanak tőle, hogy épeneséggel semmi sem kerülne megkárúkból. Az egyezkedés tehát privát, barátságos uton folyik K. ural, a ki mint írják, „tekinthetetlen ember” és igen gazdag bécsi, budapesti rokonsága van, mely iparkodik a dolgot zajtalanul elsimítani.

A közönség köréből. *)

T. szerk. ur! Csutortók van s vig lakomat ül tisztikarunk a nagyérdőn. A közönség érdekében nem lett volna jobb ez orvendetes eseményt vasárnapra haslasztani? Debreczen, 1884. szept. 18.

Egy piaci lakos.

* Ezen rovatért melyben a közérdeklő felszólalások díjjalanul közölhetnek, a szerkesztő csakis a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget.

SZERKESZTŐI POSTA.

G-i A-r urnak, helyben. — Ha szerző igen fiatal ember, akkor a szép érzésű, de kifejezéseiben még gyakorlatlan költemény, buzditást érdemel. Idővel közölhetőt is várunk.
Kósa Barna urnak, helyben. — A küldemények személyes megbeszélése végett szivesen látjuk p é n t e s e n d é l b e n .
A Hatvani István-ról szóló czikkoszorazt tegnapról térhanyj tolytán mára maradt.
B. M. urnak, helyben. — A számrejtvényt kövölni fogjuk.
D. Róza k. a-nak, helyben. — Ugy légyen.

Felölös szerkesztő: Gáspár Imre.
Kiadó: Kutasi Imre.

61. szám.
ÁRJEGYZÉKE
az „I S T V Á N” gőzmalom készítményeinek. Saját raktárában.
Árak ausztriai értékben
Kötelezettség és engedmény nélkül készpénz fizetés mellett.
Zsákkal együtt.

AB. Asztali dara nagy és aprószemű	100 kiló	17.80
C. Szinte középszerű		16.80
0. Királyliszt		17.20
1. Lángliszt		16.60
2. Montliszt		16.20
3. Zsemlyelisz 1-ső rendű		15.40
4. „ 2-od		14.60
5. Fehér kenyérlisz 1-ső rendű		13.80
6. Szinte 2-od		13.—
7. Közép kenyérlisz 1-ső		12.20
8. Szinte 2-od		11.40
8 1/2. Barna 1-ső		10.—
8 3/4. Szinte 2-od		7.80
9. Lángliszt		6.89
10. Veres liszt		—
11. Finom korpa	zsákkal.	4.80
„ „ „	zsák nélkül.	4.20
12. Durva korpa	zsákkal.	4.40
„ „ „	zsák nélkül.	3.80
Simán örlött liszt	zsákkal 475 kg.	8.80
„ „ „	zsák nélkül.	8.20

Dara és liszt 25 kl. zacskókb. 100 kl. zacskóval együtt 60 krral drágább Debreczen, 1884. szept. 17.
A zsákok sulytartalma, — teljsuly tisztasulynak véve: A. B. C. 0—9 számig 25 és 85 kilo. 10 11. 12. „ 50 „ 75 „

... asszoka... a lovak mellett a legelőn...
... Péterrel. „Ejfelkor a park-...
... szilagos volt az ég. A parkban...
... utolsó csókod ajkamon ég...
... Várj reám! Eljövök érted...
... Ertem jöttél!
... többet szólni? Péter el-...
... távozása óta mily küzdel...
... Gyöngyike számot adhat-e...
... Zegyet a vén tölgy alatt? Pé...
... Igen! Erted jöttem, elvisz-...
... hogy együtt lépünk az élet...
... ra, tövisekre.” Gyöngyike se...
... azóta? Hü voltál-e mindig?
... adják, ha kérdik — az oltár...
Koroda Pál.
... vagyis rimkóvácsok mindig...
... ven. Az egyik fir matól...
... előház rimben” című...
... „Az 1884. évre választott...
... képviselők.” Összeállította ri-...
... Balogh György. Budapest...
... Wodianer F-nél. A 22 ol...
... znet a mostani országgyűlési...
... és kerületet sokszor elmés...
... adja. Mutatóul szolgáljanak a...
... vények. Egy helyen a poeta...
... renccz — mindahányszor...
... is jó — máskor...
... „Lengyeltoth” —
... „ — hogy — az adót,

A legolcsóbb és legtisztább eladása káva, thea, déli borok, Coquac és rumnak Hamburgban.

Utánvét mellett portómentes frankó csomagolást ajánlok fel.

Kávé 5 kilótól felfelé.

Campinas és Domingó	legf. kil. 1.10.	finom 0.80.	középf. 0.85	kr.
Ceylon	" " 1.40.	" " 1.25.	" " 0.80	kr.
Java és Menado	" " 1.60.	" " 1.30.	" " 0.80	kr.
Gyöngy	" " 1.65.	" " 1.25.	" " 0.95	kr.
Arabiai Mocca	" " 1.70.	" " 1.35.	" " 1.10	kr.

Thea eredeti szekrényben 1 fonttól felfelé.

Grass thea	legf. kil. 1.75.	finom 1.40.	középf. 0.65	kr.
Congó és Moning	" " 6.50.	" " 4.00.	" " 1.20	kr.
Souchong	" " 7.00.	" " 4.50.	" " 1.50	kr.
Pecco	" " 9.50.	" " 5.75.	" " 2.25	kr.
Ermakoff-Melange orosz	" " 10.75.	" " "	" " "	kr.
Elb-Kaviár nagyszemű	" " 4.00.	" " 2.75.	" " 1.75	kr.
Astrachan (orosz)	" " 15.00.	" " 12.00.	" " 8.50	kr.

Az összes árak tisztaságáról gondoskodva van.

A borokból a kiváló gyógyhatású tokajiról, Cognac és Rumról külön árjegyzékünk van.

Osztriga és tengeri halak minden fajtája a legutányosabb vásári árban Heller Joh. R. kereskedő. Hamburg. Grimm 12.

FALK OTTÓ

Debreczen czepléd-utca a városháza épületében a régi takarékpénztár tőzsomszédságában. Ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe dusan berendezett raktárát a legjobb minőségű

NŐI, FERFI és GYERMEK CZIPÓKBE.

E szakmában nagyobb gyárakban szerzett ismereteim és rendkívüli összeköttetésem azon kellemes helyzetbe juttatnak, hogy a n. é. közönség igényeinek minden irányban megfelelhettek. Különös figyelmet érdemelnek saját gyártmányu

BŐR NŐI-CZIPÓIM,

melyek ugy minőségre, mint árakra nézve minden eddig áruba bocsátottakat tulszárnyalnak, továbbá női, férfi és gyermek czipókbeni különlegességeim.

Becsés pártfogását kérve maradok kiváló tisztelettel

FALK OTTÓ.

Legfelsőbb helyen engedélyezett

„DUNA” biztosító társaság.

Van szerencsém ezennel közhírré tenni, miszerint a „DUNA” biztosító társaság debreczeni főügynökségét reám ruházta át.

Az 1867-ik évben alapított „DUNA” biztosító-társaság kezességi tőkéi részvénytőke és díjtalékokban 4.467,984 frtot tesznek, a díjkötelezvények összege pedig 2.863,506 frtot, tehát az összes kezességi tőke 7.331,490 forint.

A „Duna” elfogad biztosításokat meghatározott díjak mellett:

- Tűzkárok ellen lakházak, gazdasági épületek és mezei terményekre, gyárakra, butorok és házi eszközökre, valamint áruaktárra stb.
- Jégkár ellen mindennemű mezei terményekre,
- Szállítási károk ellen tengeren és vasutakon,
- Az ember életére tőkéket és évi járadékokat különféle módokat szerint.

Emlitendőnek vélem még, miszerint az előforduló károk pontosan vétetek fel és gyorsan fizettetnek ki.

Mayer Ferencz,
főügynök, piacz „Bika” épület.

ALAPITTATOTT 1864.

Szilárd OT ÉVI Európa legnagyobb és leghíresebb NAGY választék. varrógépgyár Berlinben ezelőtt

FRISTER és ROSSMANN

debreczeni gyártelepe

piacz és hatvan-utca sarkán,

ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű

legjobb eredeti SINGER rendszer,

Medium, 4 es Singer, kézi, kéz és lábajtású Wehler és Wilson, továbbá Howe Anger Cilinder és Sziggyártó varrógépek a legolcsóbb gyári árak mellett, havi vagy heti részletfizetésre.

Nagyszerű raktár mindennemű varrógéptük alkatrészek, gépolaj- és czernakból; saját gépjávitási műhelyemben legjobb és legolcsóbb munkák készíttetnek. Régi kihuznáit varrógépek a legmagasabb értékű kőlyg becséreltetnek.

A nagyérd. közönség becsés pártfogását esdve legpontosabb és legkésebb szolgálatot igérve maradt kitünő tisztelettel
Herskovitz Henrik
piacz és hatvan-utca sarkán.

KITÜNTETÉS
SZEDED
ér deméremmel
1876.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.

KITÜNTETÉS
SZÉKES-
FEHÉRVÁR
ezüstérem 1879.

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA

DEBRECZEN, Főpiacz. Sz. NAGY KÁROLY ház.

Ajánlja magát mindenféle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére: elvállal:

tankönyveket, hirlapokat és folyóiratokat minden nyelven, ét- bor- és árlapokat;

diszműveket arany- ezüst és szinnyomatban; a törvénykezéshez megkivántató

ROVATOZOTT IVEKET;

diszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászati köréhez tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legutányosabb árban eszközöltetnek.

A papir gyári árban számítatik.

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő DEBRECZEN cz. hirlapban a legolcsóbban számítva közé teszek.

KUTASI IMRE,
könyv- és könyomda-tulajdonos.

KITÜNTETÉS
LONDON

DEBRECZENBEN, FŐPIACZ, SZ. NAGY KÁROLY ház.

DISZOKLEVÉL
1871-ben.

Előzetes árak
és posták
Egy évre
Fél évre
Negyed évre
Egyes szám
A lap szellemi részét
és a Kálmanffy-féle
szóval a szerző
börmeztve külden
Közlendéki hely
FR. HODI K. LAJOS
OSZTÁLY KÁROLY
kereskedésében és a K
aliban KUTASI IMRE
nyomdájában a post
szól.

Tisza

(r. e.) A h

folyása végképen
arról, hogy az ös
gyülés semmivel
minő volt az új
az tisztességesbb
eddig volt, sőt
végképen hatalmas
Dávid által képv
gadtabb magyar-
szavazatnyi többse
különb is rém-
eseviesisták urai
horvát bánok val
mily csekély befol
országra s hogy k
alatt a mostani b
Starcevicus szerint
minden kortes-ut
meggyöngíteni a S
vagy — ugyszólvá
Pedig egy St
gendő volna nev
ország tekintélyét
magával pedig oda
a horvát tartomán
elnapolása aligha
hogy Tisza Kálmán
rányokat s Magyar
san tapasztalható s
megtorolja. Azt m
Starcevicusnak épen
vátországban parla
legalább ne legyen
nemképpen kezesse
Magyarországhoz v
Pedig Tisza K
kei vannak arra né
Magyarországhoz ta
országunk tartomán
ezen tartományi gy
a szavazatok, mely
nak, hogy Horvát
mányozza jó nagy
érdekeit Tisza Ká
épen ezért kell a
oly bőkezűnek len
fajjal szemben. Mik
teles rendsz
kilátásba, csak ezé
ország, a melyben
gos anarchiát kés
napirenden vannak
faji és felekezeti
tettben, mint nyom

Szinte megdöb
dolja, hogy Tisza
törődik aza
üzelmek veszté
méltóságát
szik Magyar
vátország fel
gát — mért nem
mért nem lép fel H
a tekintélyel
eszközökkel (C
is, vagy ha kell há
les rendszabá
kell, hogy rendelke
ország kormányelnök
Az ember kísért
Tisza Kálmánnak sz
esevicsra, mint a
melyekben az antisz
fordítja. Azt kell hi
telen eltűrni azt
színhelyévé tették S
országgyűlést s nem
ban és gyökeresen v
vics garázdálkodásai
a császár nevé
zításából s a midő
olyankor mindig va
szárhoz. Valam
réme hasznára válh
látó zsidóság retteg
káját támogató ki
előmozdíják bizony